

כמה חרקים יש בירק עלים ללא פיקוח?

מעבדת כושרות

השולחן ערוך (יו"ד פד, ח) כותב: "כל מיני פירות שדרכן להתליע כשהם מחוברים, לא יאכל עד שיבדוק הפרי מתוכו שמא יש בו תולעת". מאחר ורמת הנגיעות בירקות עלים שאינם מפוקחים גבוהה באופן עקבי, **ועד כה לא נמצא הנקיון שיסיר מהם את כל החרקים** – איננו מרבים לבדוק ולעקוב אחר מצב הנגיעות בהם.

אחר שנזכרנו שדברים הפשוטים לנו אינם ברורים לכלל הציבור, וישנם כאלו (לעיתים אף מורי הוראה) הפועלים לאור הנחות קדומות בדבר סוגי החרקים, דרכי הנקיון, או מיני הירקות הנגועים – אנו רואים לנכון לשתף את הציבור בממצאי הבדיקות בירק עלים שאינם מפוקח. **מן התוצאות דלהלן לא ניתן להסיק על דרכי בדיקת הירק ונקיונו, לשם כך יש לבצע בדיקות ארוכות טווח, להכיר את סוגי החרקים (אלו שאינם יורדים בשטיפה), לקחת בחשבון את הבדלי הנגיעות בין העונות, ועוד. כאמור, עד כה לא נמצא הנקיון המועיל לכך!**

הבדיקות מתבצעות לאחר השריה של הירק במי סבון, ושטיפה תחת זרם מים. כך שהממצאים בבדיקה הראשונה מעידים לנו על כמות החרקים המצויים בירק בעת שהוא בשוק, ואילו הממצאים בבדיקות הבאות מעידים לנו על כמות החרקים הנותרת לאחר השריה ושטיפה. (לדוגמא: ממספר החרקים שירדו בשטיפה השלישית נוכל ללמוד כמה נותרו למרות השטיפה הראשונה והשנייה). **מאחר והבדיקה אינה מתבצעת על גבי הירק עצמו, אלא במי השטיפה – גם תוצאה נקיה אינה מעידה בהכרח על כך שהירק נקי, ויתכן שנתרו עליו חרקים הנאחזים בו ואינם יורדים בשטיפה.**

כמות הבדיקות אותה אנו מבצעים אמורה לשקף את התוצאות בהן יפגש הצרכן הפרטי אם יאכל ירק זה, משום כך איננו בודקים יותר מארבע שטיפות, מתוך הנחה שהציבור לא ישטוף את הירק יותר משלש פעמים. במקרים בהם לא היה צורך בכל הבדיקות, כגון: תוצאה נקיה, אי אפשר לבצע שטיפה נוספת (למשל: כרובית וברוקולי לאחר פירוקם), או לחלופין כאשר נמצאה תוצאת נגיעות חריגה שהתוצאות הבאות לאחריה אינן נתונות בספק – נמנענו מלבצע בדיקות נוספות לשווא.

כל החרקים המצוינים להלן הינם כאלו שזוהו בעין רגילה ללא אמצעי עזר. באופן כללי ניתן לחלק את החרקים המצויים בירק העלים לשתי קבוצות:

1. חרקים שיורדים בשטיפה יסודית בסבון, כגון: זבובונים (3-7 מ"מ), חיפושיות (0.5-7

מ"מ), זחלי עש (1-1.5 מ"מ), תריפסים (0.5-5 מ"מ), פסוקאים (1-10 מ"מ), רימות וזחלים (2-12 מ"מ), האקרית השקופה והאדומה (0.2-0.5 מ"מ).

2. חרקים שבתוך העלה או הנאחזים בירק ואינם יורדים בשטיפה כלל (גם לא על ידי שפשוף) כגון: כנימת עלה (1-10 מ"מ), כנימת עש הטבק (1-7 מ"מ), חלק מסוגי האקריות, וזבוב המנהרות (2 מ"מ).

כאשר אנו מוצאים חרקים מהסוג השני נוכל לדעת שאין אפשרות להכשיר את הירק באמצעות שטיפה. אך כפי שניתן לראות בטבלה דלהלן כאשר ישנה כמות גדולה של חרקים על גבי הירק – גם כאלו שבאופן תיאורתי אמורים לרדת בשטיפה – נותרים לאחר השטיפה הראשונה, ולעיתים אף לאחר השלישית והרביעית.

המוצר	תאריך	כמות	שטיפה ראשונה	שטיפה שנייה	שטיפה שלישית	שטיפה רביעית
חסה רגילה	ר"ח ניסן תשע"ז	2 ראשים	6 טריפסים, 6 עכבישים, 3 זבובים, 19 כנימות עלה, פסוק 1, 7 רימות, סה"כ למעלה מ-100 חרקים	7 עכבישים, 15 כנימות עלה. 1 גולם רימה צהובה. סה"כ 23 חרקים	עכביש 1, 5 כנימות עלה, תולעת 1. סה"כ 7 חרקים	לא התבצעה בדיקה נוספת
חסה רגילה	ר"ח ניסן תשע"ז	4 ראשים	8 טריפסים, 3 עכבישים, 107 כנימות עלה, 2 פסוקים, 16 רימות, סה"כ למעלה מ-120 חרקים	2 טריפסים, כנימת עלה 1, סה"כ 3 חרקים	לא נמצאו חרקים	לא נמצאו חרקים
חסה ערבית	ר"ח אייר תשע"ז	ראש	106 טריפסים, 117 עכבישים, 3 זבובים, 118 כנימות עלה, סה"כ למעלה מ-340 חרקים	4 טריפסים, 5 עכבישים, זבוב 1, 2 כנימות עלה. סה"כ 12 חרקים	4 טריפסים, 2 עכבישים, 2 כנימות עלה. סה"כ 8 חרקים	טריפס 1, עכביש 1, כנימת עלה 1, סה"כ 3 חרקים

8 טריפסים. סה"כ 8 חרקים	34 טריפסים, 2 כנימות עלה. סה"כ 36 חרקים	43 טריפסים, עכביש 1, זבוב 1, כנימת עלה 1 סה"כ 46 חרקים	למעלה מ150 טריפסים, 3 עכבישים, זבוב 1, 5 כנימות עלה, 3 נמלים. סה"כ למעלה מ158 חרקים	3 ראשים	י"ב אייר תשע"ז	חסה ערבית
טריפס 1, סה"כ 1 חרק	לא נמצאו חרקים	4 טריפסים, 3 כנימות עלה. סה"כ 7 חרקים	58 טריפסים, 2 עכבישים, 15 כנימות עלה. סה"כ לפחות 74 חרקים	2 ראשים	ח' ניסן תשע"ז	לבבות חסה
לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	אקרית אדומה 1. סה"כ: 1 חרק.	3 טריפסים, 2 עכבישים, כנימת עש הטבק 1. סה"כ: 6 חרקים.	כמות קטנה	כ"ה בטבת התשע"ח	חסה רגילה
לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	1 כנימות עלה, אחר 1. סה"כ: 2 חרקים.	2 כנימות עלה, אחר 2. סה"כ: 4 חרקים.	כמות קטנה	כ"ה בטבת התשע"ח	חסה מסולסלת
טריפס 1, כנימת עלה 1, סה"כ 2 חרקים	1 גולם של עש הטבק. סה"כ 1 חרק	טריפס 1, כנימת עלה 1 סה"כ 2 חרקים	16 טריפסים, 1 אקרית שקופה, 3 עכבישים, 12 כנימות עלה, 1 כנימת עש טבק. סה"כ 32 חרקים	1 חבילה	ו' אייר תשע"ז	סלרי
כנימת עש הטבק 1. סה"כ 1 חרק	3 עכבישים, 2 כנימות עש הטבק. סה"כ 5 חרקים	10 עכבישים, כנימת עלה 1, 2 עש הטבק. סה"כ 13 חרקים	44 עכבישים, זבוב 1, 7 כנימת עלה, כנימת עש הטבק 1, 2 רימות. סה"כ 54 חרקים	1 חבילה	ז' אייר תשע"ז	סלרי

לא נמצאו חרקים	1 כנימות עש הטבק. סה"כ 1 חרק	2 כנימות עש הטבק, סה"כ 2 חרקים	7 עכבישים, 4 כנימות עלה, 14 כנימות עש הטבק. סה"כ 25 חרקים	1 צרור	י"ח אדר תשע"ז	פטרוזיליה
טריפס 1, עכביש 1, זבוב 1, 4 כנימות עש הטבק. סה"כ 7 חרקים	2 עכבישים, כנימת עלה 1, 8 כנימות עש הטבק. סה"כ 11 חרקים	2 טריפסים, 3 זבובים, 2 כנימות עלה, 32 כנימות עש הטבק. סה"כ 39 חרקים	16 טריפסים, 3 עכבישים, 4 זבובים, 4 כנימות עלה, 38 כנימות עש הטבק, 3 זחלי עש, 2 רימות. סה"כ למעלה 80 חרקים	2 צרורות	כ"ט ניסן תשע"ז	פטרוזיליה
14 טריפסים, למעלה 87 מנימות עש הטבק, 2 זחלים. סה"כ למעלה 103 חרקים.	4 טריפסים, 50 כנימות עש הטבק, סה"כ 54 חרקים	למעלה 80 מנימות טריפסים, למעלה 400 מנימות עש הטבק. סה"כ למעלה 480 חרקים	למעלה 200 טריפסים, 7 זבובים, למעלה 300 מנימות עש הטבק, נמלה 1, 5 טריפסים, זחל עש 1, סה"כ למעלה 512 חרקים	2 צרורות	ט"ו סיוון תשע"ז	פטרוזיליה
לא נמצאו חרקים	לא נמצאו חרקים	עכביש 1, כנימת עלה 1, סה"כ 2 חרקים	16 עכבישים, 11 כנימות עלה, סה"כ 27 חרקים	1 צרור	ח ניסן תשע"ז	כוסברה
לא נמצאו חרקים	לא נמצאו חרקים	3 כנימות עלה, רימה 1. סה"כ 4 חרקים	7 עכבישים, 18 כנימות עלה, 6 רימות. סה"כ 31 חרקים	1 צרור	י' ניסן תשע"ז	כוסברה

5 טריפסים. סה"כ 5 חרקים	13 טריפסים סה"כ 13 חרקים	60 טריפסים, 2 עכבישים, 9 כנימות עש הטבק, 1 זחל עש. סה"כ 72 חרקים	למעלה מ100 טריפסים, 2 זבובים, 3 כנימות עש הטבק, 4 ג'וקים ונמלים, סה"כ למעלה מ109 חרקים	2 צרות	ד' אייר תשע"ז	כוסברה
לא התבצעה בדיקה נוספת	7 כנימות עש הטבק. סה"כ: 7 חרקים.	1 טריפס, 2 כנימות עלה, 2 כנימות עש הטבק. סה"כ: 5 חרקים.	7 טריפסים, 7 עכבישים, 3 זבובים, 27 כנימות עלה, 46 כנימות עש הטבק, סה"כ: 90 חרקים.	1 צרור	כ"ה בטבת התשע"ח	כוסברה
לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	3 טריפסים. סה"כ 3 חרקים	94 טריפסים. סה"כ 94 חרקים.	1 ראש	כ אדר ב התשע"ב	כרוב לבן
7 טריפסים, סה"כ 7 חרקים	6 טריפסים, סה"כ 6 חרקים	15 טריפסים, סה"כ 15 חרקים	94 טריפסים, סה"כ 94 חרקים	1 ראש	כ"ה אייר תשע"ז	כרוב לבן
לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	לא נמצאו חרקים	12 טריפסים	1 ראש	ד' במרחשוון התשע"ח	כרוב לבן
לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	לא נמצאו חרקים	3 טריפסים. סה"כ: 3 חרקים	1 ראש	כ"ח במרחשוון התשע"ח	כרוב לבן
לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	לא נמצאו חרקים	21 טריפסים, 2 עכבישים. סה"כ: 23 חרקים.	1 ראש	ז' בשבט התשע"ח	כרוב לבן
25 טריפסים. סה"כ: 25 חרקים.	12 טריפסים סה"כ 12 חרקים.	15 טריפסים. סה"כ 15 חרקים.	+400 טריפס, 12 עש הכרוב. סה"כ: למעלה מ412 חרקים.	1 ראש	יא אייר התשע"ו	כרוב סגול

לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	טרופס 1, 6 כנימות עש הטבק, חדקנית 1, גולם 1. סה"כ: 8 חרקים.	10 אקריות אדומות, 1 כנימת עש הטבק, 4 חדקנית, גזוק 1, גולם 1, סה"כ: 17 חרקים.	3 גבעולים	א' במרחשוון התשע"ח	בזיליקום
לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	לא נמצאו חרקים	כנימת עש הטבק 1, כנימת עש 1. סה"כ: 2 חרקים.	3 גבעולים	ג' במרחשוון התשע"ח	לימונית
לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	3 טריפסים, אקרית אדומה 1, 7 עכבישים, 4 נמלים. סה"כ 15 חרקים	3 גבעולים	י"ח אב התשע"ו	מרווה
לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	טרופס 1, למעלה מ-100 אקריות אדומות.	7 גבעולים	ד תשרי התשע"ז	רוזמרין
3 אקריות אדומות. סה"כ 3 חרקים.	5 אקריות אדומות. סה"כ 5 חרקים	12 אקריות אדומות, 1 כנימת עלה. סה"כ: 13 חרקים	4 טריפסים, 40 אקריות אדומות, 8 עכבישים, עש הכרוב 1, זחל 1. סה"כ: 54 חרקים	2 חבילות	ב' אייר התשע"ו	נענע
לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	5 אקריות אדומות, 7 עכבישים, 2 זבובים, כנימת עלה 1, רימה 1, 6 טריפסים. סה"כ: 22 חרקים	אריזה	יט אב התשע"ו	נענע

לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	1 אקרית אדומה, 2 עכבישים, 2 כנימות עלה, 1 כנימת עש הטבק, גולם עש הטבק 1. סה"כ: 6 חרקים	4 אקריות לבנות, 6 אקריות אדומות, 9 עכבישים, 4 כנימות עלה, סה"כ: 23 חרקים.	3 גבעולים	ג' במרחשוון התשע"ח	נענע
לא התבצעה בדיקה נוספת	3 טריפסים. סה"כ: 3 חרקים.	11 טריפסים. סה"כ 11 חרקים.	למעלה מ150 טריפסים, 1 זחל. סה"כ: למעלה מ151 חרקים.	1 חבילה	ט אייר התשעו	כרובית
לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	1 טריפס, כנימת עלה 1, סה"כ 2 חרקים	2 טריפסים, עכביש 1, סה"כ 3 חרקים	1 חבילה	י"ג ניסן תשע"ז	כרובית
לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	1 זחל, 4 חיפושיות. סה"כ: 5 חרקים	8 טריפסים, 2 עכבישים, 2 כנימות עלה, 1 זחל. סה"כ: 13 חרקים.	1 חבילה	כט שבט התשעו	ברוקולי
לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	10 טריפסים. סה"כ: 10 חרקים.	מעל 100 טריפסים, עכביש 1. סה"כ: למעלה מ101 חרקים.	1 חבילה	ח אייר התשע"ו	ברוקולי
לא התבצעה בדיקה נוספת	לא התבצעה בדיקה נוספת	3 טריפסים, 3 כנימות עלה. סה"כ 6 חרקים	17 טריפסים 6 כנימות עלה זחל עש 1, סה"כ 24 חרקים	4 קלחים	כ"ח אדר תשע"ז	ברוקולי